

wuivende zuringpluimen en verpluizend, geel-wit disteldons, oplichtend uit het groene gras, dit zijn bij uitstek de gegevens die Hussem's liefde hebben. Zooals voor de hand ligt, waren deze doeken, die den hoofdschotel vormden, doorgaans iets vrijer en kleuriger voorgedragen dan het hier afgebeelde, met de gave strakke kokkels en krompen in fijn afgewogen tinten van licht blauw en oker-grijs.

Jos. de Gruyter

alsmee de stoffelijkheid van dingen niet verwaarloost, zoo heeft hij toch niets van de hinderlijke hardnekkigheid der lineaire detaillisten. Zijn aandacht richt zich allereerst op een totaliteitswerking van licht, toon en kleurstemming, neemt niet te veel en niet te weinig in zich op, ontdekt en veroverd met zachten wil, zonder gulzige opdringerigheid, maar ook zonder een te neutrale volgzzaamheid. Een nadenkende intimiteit, een rustige, lichtelijk droomerige verwondering en een gezonde gevoeligheid mogen hoofdtrekken heeten dezer kunst.

De onderwerpen waren, nevens de reeds aangestipte stillevenen, eenige zeestukken en voorts veel buitenstudies naar plekken duin of bosch of weide, of liever nog naar de daarop groeiende wilde vegetatie. De kleine en besloten romantische wereld van spikkende gele ganzenbloemen, van laag over den grond kruipende bramen, van dooreen warrelende duindoortakken, van roestkleurige

KUNST IN OORLOGSTIJD TE PARIJS

Juist bijtijds en met groote bedachtzaamheid hebben de musea van Parijs, toen de politieke toestand dreigend werd, voor de veiligheid van hun schatten gezorgd. In eens begonnen overal, volgens gereedliggende plannen het waardevolste in te pakken en vlug naar veilige plaatsen te brengen. Een van de groote kunstoornden heeft men echter intusschen ook weer geopend: het Musée National des Monuments Français in het Palais Chailiot, het nieuwe Trocadéro gebouwencomplex. Het is de verzameling gipsafgietsels van oud-Fransche beeldhouwwerken en deelen van architectuur, die reeds in het oude Trocadéro te vinden was, maar die daar, ongunstig tentoongesteld, verkeerd belicht en in den loop der tijden bestoven, een bijna vergeten bestaan rekte. Pas in het nieuwe gebouw, waar zij eenigen tijd geleden werd geïnstal-

BEELDENE KUNSTEN

Zalen der 16de eeuw in het Palais Chaillot

leerd, ontplooit zij verrassend haar schitterende hoedanigheden. „Gipsafgietsels” — dat klinkt zoo bescheiden. Maar de kunst-kennis en de vakkundige voltooiing van deze copieën staat op zóó'n hoog peil, de tegenwoordige schikking door den directeur Paul Deschamps is met zóó'n kennis en smaak doorgevoerd, dat een zeer sterke invloed daarvan uitgaat. Ook in de reproductie zijn de grandiose oude kerkportalen overweldigend. Het is een merkwaardige en machtige indruk, die heele indrukwekkende historische rij ter grootte van het origineel vóór zich te hebben — allereerst de beroemdste Romaansche voorbeelden, Saint-Trophime te Arles, Notre-Dame-du-Port te Clermont-Ferrand in Auvergne, Sainte-Madeleine te Vézelay in Bourgondië, het klooster Saint-Pierre te Moissac in Zuid-Frankrijk, met hun overvloedigen tooi van beeldhouwwerk, hun naïef vertellende boogvelden, hun fantastische kapiteelen. Vervolgens het majestueuse drietal, de kathedralen van Chartres, Reims en Amiens, die met de Notre-Dame van Parijs het hoogtepunt van de vroeg-Fransche gothiek vormen. Bovendien nog het uitgestrekte gebied van praalgraven, kerkportalen, krypten, kruisgangen, slotkapellen, tot leerzame aanschouwing samengebracht. Wonderlijk, met hoeveel genot men hier overal, door te vergelijken, het spel van de fantasie, de ontwikkeling van gevoelsinhoud en vormuitdrukking, de heen- en weerschietende invloedsvormen gemakkelijk bestudeeren kan.

De oorlog heeft de aandacht nog op een andere, kleinere verzameling gevestigd: op het Mickiewicz-Museum, dat door de ge-

beurtenissen in Polen de algemeene belangstelling wekte. Het vormt sedert zijn opening in het begin van onze eeuw, te zamen met de reeds in 1838 ingerichte Poolsche Bibliotheek, in een mooi oud huis op het stille eiland in de Seine, Saint-Louis, het „Poolsche centrum” van Parijs. Adam Mickiewicz, de belangrijkste dichter van zijn volk, leefde sedert het uitbreken van den Poolschen opstand van 1831 in de Fransche hoofdstad, waar hij in hoog aanzien stond. Het interessante, in 1928 onthulde gedenkteeken van Antoine Bourdelle op de Place de l'Alma — waarop men heden met wonderlijke gevoelens het opschrift „Aan de weeropgestane Polen” leest — is vóór alles aan de nagedachtenis van Mickiewicz gewijd. Het museum, dat zijn naam draagt, bezit een uitgebreid platenmateriaal en voortreffelijke verzamelingen gravures, plastische werken,

KRONIEK

medailles, die het bijzondere Poolsche thema ver te boven gaan. Onder het portret van Adam Mickiewicz zelf vindt men als een bijzonder fijne lekkernij een geniale teekening van Delacroix en een relief van David d'Angers, ontstaan in 1829 te Weimar, waar beiden, zowel Mickiewicz als David,

zich bevonden, om den 80-jarigen Goethe hun eerbied te bewijzen. Zoo waren toen de Europeesche cultuurvolken in den geest verbonden.

Ook Hôtel Drouot, het groote Parijsche venduhuis, heeft zijn deuren twee maanden na het uitbreken van den oorlog weer geopend. Er werden tenminste in de beide verdiepingen van het kolossale gebouw een paar zalen weer in gebruik genomen. Het bleek echter, dat er van belangstellenden zooals flâneurs altijd nog genoeg aanwezig waren om de verkooping te animeeren. Dadelijk was de oude vertrouwde en karakteristieke stemming van de Parijsche aucties er weer, die

altijd een beetje van de feestelijke spanning van een tooneeluitvoering of een rechtzaak hebben.

Na de musea volgde het gemeentebestuur en begon de belangrijkste kunstschaten, die op de Parijsche straten en pleinen staan, vol zorg in te pakken. Alle gedenkteekens, in welks bezit de stad zich verheugt, kon men weliswaar niet met zandzakken en steigers omgeven, daarvoor zijn ze te rijkelijk gezaaid.

Amusant was het toen na te gaan, welke werken de Parijsenaars het meest aan het hart lagen. Het ruitersstandbeeld van Hendrik IV op de Pont Neuf b.v. werd onmiddellijk ingewikkeld, maar de enorme ophooping van beeldhouwwerken in den tuin der Tuileriën, dit niet te vergelijken openluchtmuseum van Fransche plastiek van de vorige eeuw, werd volstrekt niet zoo teeder behandeld. Bij den Arc de Triomphe op de Place de l'Etoile heeft men van de vier groote reliefs in de eerste plaats alleen dat van François Rude, de „Uittocht van de vrijwilligers van 1792” beschermd, waaroverheen als meesleepende leidster de gestalte van de oorlogsgeest zweeft — het volk van Parijs noemt die figuur graag „de Marseillaise”. Even zoo werd van de versierende groepen aan de Opera voorloopig slechts één ingepakt: de „dans” van Jean-Baptiste Carpeaux — zoo liefdevol bezorgd is men tegenwoordig voor dit werk, waartegen eens de leerlingen van het Parijsche Balletkorps van 1869 een verontwaardigd protest lieten hooren, en dat een toornig zedenpreeker toen, omdat het „onzedelijk” was, zelfs met een bijtende vloei stof bespoot. Geweldig veel moeiten en kosten besteedde de stad aan de beveiliging der gedenkteekens; alleen reeds voor de